

Atbalstīs zvejas kuģu remonta un uzturēšanas būvju rekonstrukciju

2012. gada 29. septembrī stājās spēkā grozījumi MK 2008. gada 26. maija noteikumos Nr. 371 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās””.

Izmaiņas atbalsta piešķiršanas kārtībā nosaka, ka turpmāk atbalsts tiks papildus paredzēts zvejas kuģu remonta un uzturēšanas būvju rekonstrukcijai. Paredzams, ka izmaiņas atbalsta piešķiršanas nosacījumos nodrošinās zvejas flotes efektīvu funkcionēšanu un darbības nodrošināšanai nepieciešamās remonta un uzturēšanas būves, kur veikt plānotās apkopes.

Lai nodrošinātu apstiprināto projektu savlaicīgu īstenošanu un novērstu nelietderīgu finansējuma rezervēšanu, izmaiņas noteikumos paredz, ka finansējuma pieejamību apliecināšie dokumenti Lauku atbalsta dienestā (LAD) iesniedzami reizē ar projekta iesniegumu vai triju mēnešu laikā pēc lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu stāšanās spēkā. Savukārt, lai mazinātu administratīvo slogu, atbalsta piešķiršanas kārtībā precizēti iepirkuma procedūru apliecināšie dokumenti. Tāpat tiek mainīti projektu atlases kritēriji, papildu punktus piešķirot biedrībām.

Pamatojoties uz pasākuma īstenošanas pieredzi par iesniegtajiem projektiem iepriekšējās projektu iesniegumu iesniegšanas kārtās, noteikumos izdarīti arī vairāki tehniski un redakcionāli grozījumi, kas precizē atbalsta saņemšanas nosacījumus.

ZM informācija

Akvakultūras turpmākais ceļš Latvijā

Pēdējie divi gadi Latvijā iezīmējas ar samērā aktīvu akvakultūras uzņēmējdarbības attīstību. Cerams, nozare ir izkustējusies no ilgstoša stagnācijas stāvokļa. Jau 2013. gadā jābūt skaidrībai par akvakultūras attīstības stratēģiskajiem mērķiem un valsts politiku nākošajā, 2014.–2020. gada finansēšanas periodā. Situācijas un iespēju skaidrošanai tika veltīts arī Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkla un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju

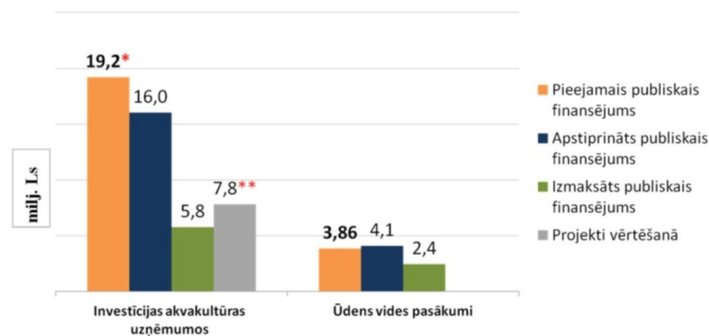
un izglītības centrs” organizētais starptautiskais seminārs „Storu akvakultūra un tirgus iespējas”, kas notika šā gada 11. septembrī viesu namā „Rēzijas” un zinātniskā institūta BIOR zivju audzētavā „Tome”. Tajā kuplā skaitā bija pulcējušies akvakultūras uzņēmēji un speciālisti, akvakultūras biedrību vadītāji, zivju audzētāji no zemnieku saimniecībām, zinātnieki un citi interesenti.

Prezentāciju par Eiropas atbalstu akvakultūrai sniedz J. Lagūns
(Kristapa Gramaņa foto)

Kopējais pieejamais EZF publiskais finansējums – 117,1 milj. Ls
- pasākumam "Investīcijas akvakultūras uzņēmumos" – 19,2 milj. Ls (16,4 %)
- pasākumam "Ūdens vides pasākumi" – 3,86 milj. Ls (3,3 %)

*pasākumā ir uzņemtas virsstaistības 3 milj. Ls apjomā (kopā pieejamais publiskais finansējums ar virsstaistībām – 22,2 milj. Ls)

**pēdējā projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā reģistrētie projektu iesniegumi

Eiropas Zivsaimniecības fonds 2007.–2012. gadam
(no J. Lagūna prezentācijas „ES akvakultūras politika, publiskais atbalsts akvakultūras attīstībai 2007.–2013. un vadlīnijas 2014.–2020.”)

Kādi ir Eiropas Savienības (ES) mērķi un atbalsta politika akvakultūras nozarei, kāds ir tās devums Latvijai 2007.–2013. gadā, un kas sagaidāms nākamajos gados? Uzņēmējiem pārskatu par šiem jautājumiem sniedza Zemkopības ministrijas pārstāvji Jānis Lagūns un Ginta Pērle – Sīle.

Pašreizējā periodā pieejamais ES finansējums pasākumā „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” Latvijai ir 19,2 milj. latu un platību maksājumi komerciālām dīkšsaimniecībām („Ūdens vides pasākumi”) – 3,86 milj. latu, kopā akvakultūrai – 23,06 milj. Ls jeb 19,7%

no kopējā Latvijai pieejamā Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) publiskā finansējuma (117,1 milj. Ls). Investīcijas tiek ieguldītas galvenokārt hidrotehniskajās būvēs, audzēšanas un inkubācijas cehu celtniecībā un aprīkošanā, recirkulācijas iekārtās. Jau īstenoto projektu plānotā papildu zivju produkcija ir aptuveni 670 tonnu, tātad paredzams akvakultūras produkcijas vismaz divkārtšs pieaugums, pamatā balstoties uz foreļu, storu un citu zivju sugu audzēšanu recirkulācijas sistēmās.

Attiecināmās izmaksas pasākumā „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” apstiprinātajiem un īstenotajiem projektiem*

*pasākumā apstiprināti ir 111 projekti, no kuriem pilnībā īstenoti ir 59 projekti

Eiropas Zivsaimniecības fonds 2007.–2012. gadam
(no J. Lagūna prezentācijas „ES akvakultūras politika, publiskais atbalsts akvakultūras attīstībai 2007.–2013. un vadlīnijas 2014.–2020.”)

Attiecībā uz nākamo finansēšanas periodu pēc 2014. gada, kad ar pirmo janvāri EZF aizvieto Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF), pagaidām istas konkrētības vēl nav, tomēr ir publicēts EJZF regulas projekts, kur akvakultūra minēta kā viena no galvenajām finansiālā atbalsta līnijām, un ir

uzskaitītas šādas akvakultūras aktivitātes, kurām varētu tikt sniegts atbalsts:

- tehnoloģiju un zināšanu ieviešana resursu efektīvākai izmantošanai un ietekmes uz vidi mazināšanai, jaunu tirgus produktu ražošana, jauni procesi;
- uzņēmumu ienākumu dažādošana, attīstot papildu darbības ārpus akvakultūras

- makšķerēšana, tūrisms, akvakultūras vides pakalpojumi, izglītības pasākumi u.c.);
- tehniskas, zinātniskas, likumdošanas vai ekonomiskas dabas pakalpojumu sniegšana uzņēmumiem (saistībā ar nacionālo un ES likumdošanu telpiskajā plānošanā, vides aizsardzībā, pārtikas drošībā, dzīvnieku labturībā, tirgus un biznesa stratēģijā);
- cilvēkresursu nodrošināšana un sadarbības veicināšana (mūžizglītība, profesionālā apmācība, zinātnes un inovācijas izplatīšana, informācijas un pieredzes apmaiņas tīklu veidošana starp uzņēmumiem, biedrībām, zinātniskajiem institūtiem);
- jauno uzņēmēju atbalstīšana jaunu mikrouzņēmumu veidošanā;
- augsta vides aizsardzības līmeņa akvakultūras veicināšana (ūdens patēriņa mazināšana un notekūdeņu kvalitātes uzlabošana, t.sk. multitrofisko sistēmu ieviešana, negatīvās ietekmes uz dabu vai bioloģisko daudzveidību mazināšana, iekārtu iegāde fermu aizsardzībai no plēsīgajiem dzīvniekiem saistībā ar ES Putnu direktīvas un Dzīvotņu direktīvas prasību izpildi, energoefektivitātes celšana, atjaunojamo resursu enerģijas avotu ieviešana, esošo akvakultūras dīķu vai lagūnu iatjaunošana, attīrot no dūņām, pasākumi dūņu veidošanās novēršanai);
- pievēršanās ekopārvaldībai, audita shēmām, bioloģiskajai akvakultūrai (pāreja no konvencionālās uz bioloģisko (organisko) akvakultūru atbilstoši ES likumdošanai, dalība ES ekopārvaldības un audita shēmās);
- akvakultūra, kas sniedz vides pakalpojumus (akvakultūras metodes, atbilstošas speciālām vides vajadzībām un pārvaldes prasībām saistībā ar NATURA 2000 teritorijām (ikgadēja kompensācija), dalība nacionālajās ūdens dzīvnieku aizsardzības un mākslīgās atražošanas programmās, ekstensīvās akvakultūras formas, ieskaitot vides un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību, ainavu un tradicionālo akvakultūras vietu pārvaldību);
- dzīvnieku veselības un labklājības pasākumi (slimību kontrole un apkarošana akvakultūrā atbilstoši Padomes Lēmumam 2009/470/EC par izdevumiem veterinārijas laukā, vispārējas vai sugu specifiskas prakses izstrādāšana un attīstīšana biodrošībā vai dzīvnieku labklājībā, veterinārzāļu pieejamības akvakultūrai veicināšana, zāļu pareizas lietošanas veicināšana, organizējot attiecīgas farmaceitiskas apmācības un izplatot informāciju);
- akvakultūras krājumu apdrošināšana (ja zaudējumi pārsniedz 30% no uzņēmēja vidējiem gada ienākumiem) pret zaudējumiem saistībā ar dabas katastrofām (pēkšņas klimata maiņas, pēkšņas ūdens kvalitātes izmaiņas, slimību epidēmijas vai būvju sagrūšana).

Kā redzams, plānotais iespējamā atbalsta spektrs akvakultūras attīstībai ir ļoti plašs. Tomēr pagaidām tas ir tikai projekts, kurā var notikt izmaiņas gan no Eiropas Komisijas puses, gan pēc tā apspriešanas dalībvalstīs, gan arī atkarībā no Latvijas politikas akvakultūras nozares attīstībā. Nav zināms arī Latvijai paredzamais pieejamā finansējuma apjoms un sadalījums pa atbalsta virzieniem. Viens gan ir skaidrs – Latvijai atbalsta saņemšanai ir jāizstrādā nacionālā akvakultūras nozares attīstības stratēģija, kas nospraustu akvakultūras tālākās attīstības virzienus valstī. Nozares attīstības mērķi atbilst ES Kopējās zivsaimniecības politikas galvenajam uzstādījumam turpmākajā akvakultūras attīstībā: inovatīva, konkurētspējīga, uz zināšanām balstīta ilgtspējīga un resursu efektīva akvakultūra arī Latvijā.

Semināra dalībnieku viedoklis bija vienprātīgs – gan stratēģijas sagatavošanā, gan Latvijai svarīgāko EJZF atbalsta virzienu un atbalsta saņemšanas nosacījumu noteikšanā ir jāiesaista akvakultūras asociācijas, uzņēmēju pārstāvji un zinātne.

Svarīgs akvakultūras galvenos attīstības virzienus noteicošs faktors ir saražotās produkcijas realizācijas iespējas. Šim jautājumam seminārā bija veltīta starptautiskās organizācijas EUROFISH direktores Ainas Afanasjevas prezentācija. EUROFISH uzdevums ir palīdzēt Centrālās un Austrumeiropas reģioniem attīstīt akvakultūru, zvejas un akvakultūras produktu apstrādi un realizāciju tirgū, izplatot inovatīvu informāciju žurnālā *Eurofish Magazine* un *Eurofish* mājaslapā, organizējot vai piedaloties konferencēs, semināros un projektos.

Aina Afanasjeva informē par akvakultūras produkcijas tirgus iespējām

Eiropas iekšējo ūdeņu akvakultūrā pēc izaudzētajiem apjomiem arvien vēl dominē varavīksnes forele (74%) un karpa (20%). Varavīksnes forele tirgū tiek piedāvāta kā vesela zivs vai fileja svaigā un kūpinātā veidā (zivs līdz 400 g), sadalīta steikos (atvēsinātos) vai šķēlēs (karsti un auksti kūpinātās); sālīti foreles ikri ir pieprasīti Ziemeļeiropas tirgū. Foreles vidējā cena ir nedaudz virs 3 eiro/kg. Karpu audzēšanā dominē

Čehija, Polija, Ungārija un Vācija, nodrošinot 63% karpu tirgus, kaut šo zivju audzēšanas apjomi pēdējos gados ir nedaudz krituši. Karpas cena tirgū dažādās valstīs ir 1,8–2 eiro/kg.

Storu audzēšanas apjomi Eiropas mērogos nav lieli – tie svārstās ap 4000 tonnu. No storēm iegūtam kaviāram ir labs noiets Francijā, Vācijā un Lielbritānijā. Storu vidējā cena ir aptuveni 7–8 eiro/kg. Latvijas akvakultūrā perspektīva suga varētu būt zandarts, pēc kura pieprasījums Eiropas tirgū ir ļoti liels; pašreizējais produkcijas apjoms ne tuvu neapmierina tirgus pieprasījumu pie vidējās cenas 8–9 eiro/kg.

Eiropas tirgū pieaug svaigu zivju produktu MAP iepakojuma (vakumiekpakojums, kas satur speciālu gāzu maisījumu) lietošana, pieprasījums pēc dziļi saldētiem produktiem lielveikalos, pieprasījums pēc augstas kvalitātes un bioloģiskās akvakultūras produktiem.

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” zivju audzētavas „Tome” vadītājs Ivars Putviķis sniedza vispusīgu informāciju par audzētavas ilggadējo pieredzi storu audzēšanā visā tās procesā – no vaislinieku atlases līdz mazuļu realizācijai.

Zivju audzētavas „Tome” vadītājs Ivars Putviķis

Atlantijas stores šā gada mazuļu zivju audzētavā „Tome”

Savukārt institūta „BIOR” pētnieks Mārcis Ziņģis semināra dalībniekus iepazīstināja ar storu akvakultūras bioloģisko pamatu, kā arī sniedza interesantu informāciju par centieniem atjaunot Atlantijas stores populāciju Baltijas jūrā, kam 2012. gadā ir pievienojies arī „BIOR” zivju audzētava „Tome”, audzējot 5000 šā gada Atlantijas stores mazuļus, ar mērķi tos nākamajā gadā izlaist Latvijas upēs. Iespējams, ka Atlantijas store pievienosies citām Latvijas zivju resursu mākslīgās atražošanas plānošanas dokumentā „Zivju resursu mākslīgās atražošanas valsts programmas pamatnostādnes 2011. –2016. gadam” ietvertajām sugām.

Seminārā tika „atvērta” rokasgrāmata latviešu valodā – Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (FAO) Zvejniecības un akvakultūras tehniskā dokumenta Nr. 554 „Karpu polikultūra Centrālajā un Austrumeiropā, Kaukāzā un Vidusāzijā” tulkojums. Grāmatas 72 lappuses ietver ne tikai plašu praktisku un informatīvu materiālu karpu audzētājiem un akvakultūras uzņēmējiem, bet padziļinātas izpratnes iegūšanai un detalizētai informācijai tajā ir arī apkopota visa pieejamā FAO literatūra saistībā ar akvakultūru, kas publicēta no 1960. līdz 2009. gadam. Rokasgrāmatas elektroniska versija ir publicēta Zivsaimniecības Sadarbības tīkla mājaslapā: http://www.laukutikls.lv/pielikumi/3249_FAO_tehniskais_dokuments_554_Rokasgramata_karpu_polikultura.pdf.

Rokasgrāmata iespējā veidā ir pieejama LLKC Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkla Sekretariātā (Ozolniekos, Rīgas ielā 34, tālr. 63050227), vai LLKC reģionālajās nodaļās (<http://www.llkc.lv/?id=401116>).

Semināra noslēguma daļa notika institūta „BIOR” zivju audzētavā „Tome”, kur vadītājs I. Putviķis dalībniekus iepazīstināja ar tās praktisko darbību.

Sagatavoja LLKC Lauku attīstības nodaļas vecākais konsultants **Māris Vitiņš**

Latvijas dalība projektā „Stores populācijas atjaunošana Baltijas jūrā” – eksperiments vai reālas iespējas?

Latvija 2012. gadā iesaistījās projektā, kura mērķis ir nākotnē atjaunot Baltijas jūrā kādreiz dzīvojušās storu sugas – Atlantijas store populāciju, un šim mērķim zinātniskais institūts „BIOR” Polijā iegādājās 5000 Atlantijas stores mazuļu, lai tos jau paaugušos nākamgad pirmo reizi izlaistu Latvijas upēs.

Kāds ir šī projekta pamats, kāda tam varētu būt ilgtermiņa ietekme uz piekrastes zveju un akvakultūru – šiem jautājumiem bija veltīts „BIOR” ziņojums starptautiskajā seminārā „Storu akvakultūra un tirgus iespējas”.

Kādaī sugai piederēja agrāk Baltijas jūrā dzīvojušās stores?

Atbilde uz šo jautājumu ir nepieciešama, ja gribam atjaunot stori Baltijas jūrā. Tomēr jautājums nav vienkāršs, jo arī zinātnes viedoklis par Eiropas piekrastes storu sugām, tai skaitā – arī Baltijas jūrā dzīvojušajām sugām, ar laiku ir mainījies. Ģenētiskā un arheoloģiskā izpēte beidzot šajā jautājumā ir ieviesusi skaidrību.

Stores ir bijušas svarīgs Eiropas upju un piekrastes ūdeņu faunas komponents. Storu dzimtas zivis Baltijas jūru ir apdzīvojušas jau kopš tās izveidošanās. Mainoties klimatiskajiem apstākļiem, mainījās arī jūrā dzīvojošās storu sugas. Vēsturiski Baltijas jūrā ir dzīvojušas divas radniecīgi tuvas sugas – Eiropas store (*Acipenser sturio*) un Atlantijas store (*Acipenser oxyrinchus*). Abas sugas dzīvi pavadīja jūrā, bet uz nārstu migrēja lielākajās Baltijas jūras upēs. Arheoloģisko materiālu ģenētiskā analīze rāda, ka pēdējos tūkstoš gados Baltijas jūru apdzīvoja no Atlantijas stores veidojusies populācija, ko dēvēja arī par Baltijas stori, bet tomēr precīzāks šīs sugas nosaukums ir „Atlantijas store.” Eiropas stores nelielas populācijas vēl var satapt dažās Eiropas piekrastes upēs.

Atlantijas store savā dabiskajā vidē uzturas okeāna piekrastes ūdeņos līdz 50 m dziļumam, bet nārstot dodas upēs, izvēloties akmeņainas gultnes 2–10 m dziļumā. Mātītes iznērš 800 000–2 400 000 lipīgu ikrus, kas piestiprinās gruntij. Pēc nedēļas izšķīlušies kāpuri. Mazuļi uzturas saldūdenī vai piekrastes ūdeņos 3–5 gadus un tad migrē uz jūru, kur pavada vismaz 6–20 gadus, un cikls sākas no jauna. Storu tēviņi nārstam nobriest 6–10, bet mātītes 10–20 gados. Nārsts noris 13,3–17,8 °C ūdens temperatūrā un atkārtojas pēc 3–4 gadiem. Atlantijas store barojas ar bentiskajiem vēzveidīgajiem, moluskiem, tārpiem un mazām zivīm. Store savvaļā var sasniegt 4 m garumu un 370 kg svaru, maksimālais vecums reģistrēts – 60 gadu.

19. gadsimta otrajā pusē Atlantijas storei Baltijas jūrā vēl bija samērā liela tautsaimnieciska nozīme – tās gada nozveja sasniedza 200 t. Tālāk sekoja strauja Atlantijas stores Baltijas populācijas samazināšanās

un nozvejas kritums līdz 10 t gadā. Jau 20. gadsimta divdesmitajos gados šīs zivis zaudēja tautsaimniecisku nozīmi, tomēr pa laikam vēl tika reģistrēti Atlantijas stores atsevišķu eksemplāru noķeršanas gadījumi.

Šīs sugas izzušanas cēloņi bija gan intensīvā zveja, gan industriālā revolūcija, kam sekoja vides piesārņojums un dabisko nārsta vietu nepieejamība sakarā ar hidroelektrostaciju dambju izbūvi un upju gultņu pārveidošanu.

Atlantijas stores „jaunulis” (M. Ziņģa foto).

Pagājušajā gadsimtā Igaunijā ir datēti vairāk nekā 20 stores noķeršanas gadījumi. Latvijā gadsimta sākumā ziņots par atsevišķu eksemplāru noķeršanas Daugavā, Gaujā, Irbē, Ventā un Rīgas jūras līcī. Pa vienam īpatnim noķerts 1922. gadā Užavā pie Tērandes, 1932. gadā Liepājas ezerā un 1935. gadā jūras piekrastē pie Salacgrīvas. Pēc Otrā pasaules kara droši zināms viens stores noķeršanas gadījums 1963. gadā pie Jūrmalas. Pārējos ziņotajos gadījumos konkrēta suga netika noteikta, un ir liela varbūtība, ka noķertās zivis varētu būt no 60. – 70. gados vairākkārt Rīgas jūras līcī mākslīgi izlaistajām storēm, kad Latvijā notika pētnieciskie darbi un eksperimenti Rīgas jūras līcī ieviest krievu un Sibīrijas stores. Pētījumi parādīja, ka ūdens fizikāli ķīmiskais sastāvs un barības resursi mūsu ūdeņos atbilst šo zivju bioloģiskajām prasībām. Rīgas jūras līcī, Daugavā, Gaujā un Lielupē eksperimentālā veidā ielaida Sibīrijas, krievu stores, kā arī sterletes un belugas mazuļus. Tomēr mērķis papildināt Rīgas jūras līča zivju resursus nepiepildījās, jo visai drīz ielaistie dažādu storu sugu mazuļi barojoties un augot izklīda pa visas Baltijas jūras piekrasti, kur intensīvā zveja „piebeidza” šos eksperimentus.

Pēdējais dabiskās Atlantijas stores noķeršanas gadījums dokumentēts 1996. gada 24. maijā Igaunijā netālu no Muhu salas. Tā bija 2.9 metrus gara, 136 kg smaga, vecāka par 40 gadiem, un tajā bija 28 kg ikrus.

Aktivitātes Baltijas jūrā

Vairāk nekā pirms 15 gadiem storu aizsardzība un resursu pavairošana Eiropā kļuva par svarīgu starptautisku jautājumu. Vācijā 1996. gadā uzsāka projektu par Eiropas un Atlantijas storu sugu saglabāšanu un pavairošanu.

Kopš Baltijas jūras stores krājumu atjaunošanas projekta plānošanas (HELCOM, Lēmums 18/97) ir veikti nozīmīgi pētījumi un sāka šī projekta praktiskā īstenošana. Pamatojoties uz ģenētiskajiem pētījumiem, storu populācijas atjaunošanai Baltijas jūras baseinā izmanto Atlantijas stores vaislas materiālu no Kanādas upēm. Projekts ir sadalīts divās daļās, Ziemeļjūrā pavairo Eiropas stores, bet Baltijas jūrā – Atlantijas stores populāciju.

Lielāko darbu Atlantijas stores pavairošanā kopš 2001. gada ir ieguldījusi Vācija, sākumā veicot pētījumus Kanādā un 2004. gadā no Ziemeļamerikas atvedot pirmos mazuļus, ikrus un vaislas zivis, kas bija noķertas dabā un aklimatizētas nebrīves apstākļos audzētavā. Turpmākajos gados Kanādā iepirka apaugļotus ikrus, kurus Eiropā inkubēja un izaudzēja mazuļus. 2004. gadā Baltijas jūras stores resursu

atjaunošanā iesaistījās Polija. Pirmos storu mazuļus gan Vācija, gan Polija savās teritorijās ielaida Odras upē 2006. gadā. Kopš šī laika ik gadu Atlantijas storu krājumus papildina Odras un Vislas upē, rudenī un pavasarī tur izlaižot pirmās vasaras un vienu gadu vecus stores mazuļus svarā līdz 500 gramiem. Līdz šim Vācija dabiskajā vidē ir izlaidusi vairāk nekā 100 000 un Polija – vairāk nekā 60 000 Atlantijas stores mazuļu. Ielaisto zivju monitoringu veic ar telemetriju un zivju iezīmēšanas metodēm. Monitoringa rezultāti apliecina, ka rudenī ielaistās stores ziemu pavada upē un pavasarī migrē uz jūru, bet pavasarī ielaistās zivis uzreiz dodas uz jūru. 2011. gadā pirmos storu mazuļus izlaida arī Lietuvā Nemunas upē. Vides pētījumi un ielaisto zivju monitoringa dati liecina par veiksmīgu mākslīgi atražoto storu iedzīvošanos Baltijas jūrā. Arī pirmo zvejnieku lomos nokļuvušo storu bioloģiskie rādītāji norāda uz labu zivju adaptāciju vietējiem apstākļiem un labu svara pieaugumu.

Jo vairāk valstis iesaistīsies storu resursu atjaunošanā, palielinot ielaišanas areālu un zivju daudzumu, jo īsākā laikā būs iespēja sasniegt storu krājumu atjaunošanas mērķus.

Atlantijas stores mazuļi „BIOR” zivju audzētavā „Tome”, 2012. gads
(M. Ziņģa foto)

Latvijai iesaistoties storu resursu papildināšanas programmā, tuvākās nākotnes neapšaubāmie ieguvumi būtu dabisko zivju resursu papildināšana un ihtiofaunas daudzveidošana. Ja mākslīgi ielaistos storu mazuļus līdz nārsta gatavībai izdosies pasargāt no daudzajiem zvejas rīkiem piekrastē un ja šīs stores atradīs nārstam piemērotas vietas, tālākā nākotnē zvejnieku un makšķernieku lomi varētu tikt bagātināti ar šīm vērtīgajām zivīm. Šim mērķim piemērotākās Latvijas upes būtu Daugavas lejtece zem Rīgas HES, Lielupe un Venta.

Secinājums: ideja atjaunot Atlantijas stores populāciju Baltijas jūrā ir vērtīga, bet, lai to īstenotu, nepieciešami vēl papildu pētījumi, eksperimenti un liels darbs gan mazuļu audzēšanā un izlaišanā, gan arī skaidrošanā zvejniekiem, makšķerniekiem un citiem ūdeņu apsaimniekotājiem par nepieciešamību saudzēt un aizsargāt izlaistos stores mazuļus.

Mārcis Ziņģis
Zinātniskais institūts „BIOR”.

Iespēja vietējiem iedzīvotājiem – īstenot LEADER projektu

Ventspils novada biedrība "Seši krasti" izsludinājusi projektu iesniegumu pieņemšanas 2. kārtu Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) ietvaros apstiprinātās vietējās attīstības stratēģijas ieviešanai. Projekta iesnieguma pieņemšana notiek no š. g. **1. oktobra līdz 1. novembrim**. Kopējais pieejamais finansējums izsludinātā konkursa 2. kārtā ir 474 878,87 latī.

Ar LEADER pieeju tiek īstenots EZF 4. prioritārais virziens „Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība”, kura mērķis ir veicināt maza mēroga infrastruktūras, kā arī ar zivsaimniecību saistītās infrastruktūras kvalitātes uzlabošanu un dažādot nodarbošanās iespējas zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās, lai saglabātu apdzīvotību un teritorijas pievilcību.

EZF sāka darboties 2007. gada janvārī. Tā mērķis ir uzlabot nozares konkurētspēju un palīdzēt tai kļūt ekoloģiski, ekonomiski un sociāli ilgtspējīgākai. EZF finansējums ir pieejams visām apakšnozarēm: jūras un iekšzemes zvejniecībai, akvakultūrai un zivsaimniecības produktu pārstrādei un tirdzniecībai.

Biedrība „Seši krasti”

Ventspils novada pašvaldības sešu pagastu – Zlēku, Ziru, Užavas, Jūrkalnes, Piltenes un Vārves – un Piltenes pilsētas nevalstisko organizāciju, uzņēmēju pārstāvji un jaunieši 2008. gadā izveidoja vietējo rīcības grupu (VRG) – biedrību „Seši krasti”, kuras mērķis ir veicināt lauku un zivsaimniecības attīstību pasākumu īstenošanu Ventspils novadā. Kā zivsaimniecībai nozīmīgas biedrības teritorijas klasificējamās Baltijas jūra (Jūrkalnes, Užavas, Vārves un Zlēku pagasts, kuros noteikti zvejas limiti zvejošanai Baltijas jūrā) un upe zvejošanai iekšzemes ūdeņos (Piltene, Ziru, Vārves, un Zlēku pagasts, kuros noteikti zvejas limiti zvejošanai Ventas upē).

Projektu konkursi arī citās VRG

LEADER iniciatīvu zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās pašlaik veiksmīgi īsteno 24 VRG.

Biedrība	Kārta atvērta
Biedrība „Gaujas Partnerība”	no 15.10.2012. līdz 16.11.2012.
Biedrība „Partnerība „Daugavkrasts”	no 09.10.2012. līdz 09.11.2012.
Biedrība „Rēzeknes rajona kopienu partnerība”	no 17.09.2012. līdz 17.10.2012.
Biedrība „Ropažu partnerība”	no 21.11.2011. līdz 21.12.2011.
Biedrība „Sernikon”	no 15.10.2012. līdz 15.11.2012.
Biedrība „Stopiņu un Salaspils Partnerība”	no 09.10.2012. līdz 09.11.2012.

Sīkāka informācija par VRG un izsludinātajiem projektu konkursiem atrodama Zivsaimniecības sadarbības tīkla mājaslapā www.zivjutikls.lv sadaļā *Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība (4. prioritāte) / EZF projektu iesniedzējiem*.

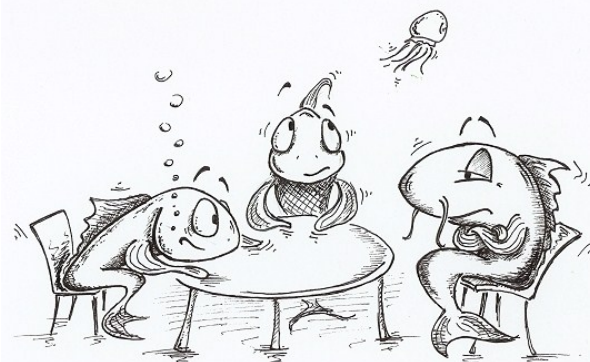
Sagatavots Zivsaimniecības sadarbības tīkla Sekretariātā
sadarbībā ar biedrību „Seši krasti”

EZF projektu vērtētāji un politikas veidotāji apskata īstenotos projektus

Daļa Lauku atbalsta dienesta un Zemkopības ministrijas darbinieku 2012. gada 18. septembrī devās Zivsaimniecības Sadarbības tīkla organizētajā braucienā ar mērķi apskatīt Eiropas zivsaimniecības fonda (EZF) 4. prioritātes ietvaros īstenotos projektus. Šoreiz brauciena dalībnieki devās uz Kandavas pusi, kur biedrības „Kandavas partnerība” vadītāja Inta Haferberga iepazīstināja ar diviem no EZF līdzfinansētiem biedrības teritorijā īstenotajiem projektiem.

Daļa Lauku atbalsta dienesta un Zemkopības ministrijas darbinieku devās 2012. gada 18. septembrī Zivsaimniecības Sadarbības tīkla organizētajā braucienā ar mērķi apskatīt Eiropas zivsaimniecības fonda (EZF) 4. prioritātes ietvaros īstenotos projektus. Šoreiz brauciena dalībnieki devās uz Kandavas pusi,

kur biedrības „Kandavas partnerība” vadītāja Inta Haferberga iepazīstināja ar diviem no EZF līdzfinansētiem biedrības teritorijā īstenotajiem projektiem.

Labāka atpūta pie Teteriņa ezera

Īstenojot projektu „Atpūtas vietas izveide pie Teteriņa ezera Kandavā”, tika veikta teritorijas labiekārtošana pie Teteriņa ezera, lai veicinātu un sekmētu atpūtas iespējas brīvā dabā Kandavas iedzīvotājiem un saglabātu apdzīvotību un teritorijas pievilcību, kā arī dabas resursus.

Teteriņa ezers ir peldētāju iecienīts, jo tam blakus atrodas Valsts Kandavas lauksaimniecības tehnikuma atpūtas un sporta laukums ar baseinu, kas piesaista cilvēku uzmanību. Tādēļ, lai nodrošinātu sakoptu vidi ar peldvietu un piesaistītu cilvēkus arī Teteriņa ezeram, tika veikti teritorijas labiekārtošanas darbi, kas dod iespēju peldēties un atpūsties arī šajā vietā.

Lai veicinātu vietējas nozīmes brīvā laika pavadīšanas un sporta iespēju pilnveidošanu, Teteriņa ezera teritorijā radīta un sakārtota vide arī makšķerniekiem. Projekta ietvaros veikta ezera krasta tīrīšana, izveidojot peldvietu, un koka laipas uzstādīšana ūdenstilpnē. Teritorijas labiekārtošanā ietilpa arī laukakmens galda un solu uzstādīšana, kā arī pārgērbsnās kabīņu un tuaļu uzstādīšana.

Jau šovasar Kandavas iedzīvotāji un viesi varēja izmantot labiekārtoto teritoriju un biedrības vadītāja Inta Haferberga atzina, ka vieta tiešām tiek aktīvi izmantota. Pozitīvi vērtējams, tas, ka Kandavas novada dome uzņemas minētos objektus uzturēt un uzraudzīt pēc projekta īstenošanas, kas nodrošina tā ilgtspēju.

Pastaiga pie Abavas Vecupes

Projekta „Teritorijas labiekārtošana Kandavā pie Abavas Vecupes” rezultātā tika veikta teritorijas labiekārtošana Kandavā pie Abavas Vecupes, veicinot vides, dabas un kultūrvēsturisko resursu aizsardzību un saglabāšanu, sekmējot to pieejamību vietējiem iedzīvotājiem, lai uzlabotu ar zivsaimniecību saistītās infrastruktūras kvalitāti un radītu daudzveidīgas nodarbošanās iespējas, saglabātu apdzīvotību un nodrošinātu teritorijas pievilcību.

Sakārtojot un labiekārtojot šo teritoriju, iedzīvotājiem ir nodrošināta iespēja gūt estētisku baudījumu no krāšņās Abavas senlejas dabas un Kandavas Vecpilsētas, un gūt apstiprinājumu tam, ka viņu dzīves vieta ir vēsturiski nozīmīga un ar lielu attīstības potenciālu nākotnē. Īstenojot iecerēto projektu, tika izveidots atpūtas laukums un skatu vieta, ierīkots bruģēts pastaigu celiņš, uzstādīti soliņi un teritorijas

apzaļumošana, kā rezultātā vide tika sakārtota iedzīvotāju ērtībai un lietderīgai brīvā laika pavadīšanai. Tika sakopts un no krūmiem attīrīts upes krasts, tādējādi apturot upes krasta aizaugšanu. Šo projektu īstenoja ar pašvaldības atbalstu, tāpēc arī teritoriju varēja sakārtot daudz plašākā mērogā un arī šīs teritorijas sakopšanu un uzturēšanu pēc projekta īstenošanas uzņemas Kandavas novada dome.

Brauciena dalībnieki teica lielu paldies biedrības vadītājam par uzņemšanu un atzina, ka ir ļoti vērtīgi ierasto darbu ar papīriem reizēm nomainīt pret izbraukumu pie cilvēkiem, ar kuriem ikdienā nākas strādāt attālināti, lai redzētu, cik nozīmīgu darbu viņi dara vietējās teritorijas un iedzīvotāju labā. Tikšanās sniedz daudz lielāku priekšstatu par to, kāpēc īsteno tie projekti ir bijuši vajadzīgi un kā tiek ieviesti dzīvē.

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā
sadarbībā ar VLT Sekretariātu

ZIVJU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvo izdevumus “Lauku Lapa” un “Zivju Lapa” Jūsu e-pasta kastītē!

Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adresi, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

**SIA “Latvijas Lauku konsultāciju
un izglītības centrs”**

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
LV-3018
tālr.: 63050220

Izdevumā:

M. Viņņa foto
I. Vorobjovas zīmējumi